

Κείμενο 1

Κοινωνικά δίκτυα

Το κείμενο είναι χρονογράφημα τού Κοσμά Βίδου και έχει δημοσιευτεί στο ΒΗΜΑ στις 1.9.2015.

«Έχουμε κι – πώς του λέτι; – Γουί Φι» είπε ο ηλικιωμένος ιδιοκτήτης τών ενοικιαζόμενων δωματίων. «Ίπειδή όμους δεν τα ξέρου αυτά, τον κωδικό θα τον βρείτι γραμμένου ‘κεί δα». Ακριβώς επειδή διέθετε «Γουί Φι» τον είχαμε επιλέξει. Εξάρτηση από την τεχνολογία; Θα το έλεγα δώρο τής τεχνολογίας. Με το WiFi, την ασύρματη σύνδεση στο Διαδίκτυο, έχω την πληροφορία όταν τη θέλω, «ταξιδεύω» ακόμα και αν παραμένω ακίνητος, ψυχαγωγούμαι, επικοινωνώ. Τσεκάρουμε λοιπόν αν το «Γουί Φι» τού παππού είχε σήμα καμπάνα (την έχω πάθει πολλάκις, επιλέγοντας ξενοδοχεία που υπόσχονται Internet αλλά αποκρύπτουν επιμελώς ότι η ταχύτητα σύνδεσης είναι τόσο χαμηλή ώστε δεν υπάρχει περίπτωση να μπεις) και ξεκινήσαμε για μια πρώτη βόλτα.

Στάση στη μοναδική καφετέρια για παγωτό. Στα γύρω τραπέζια δεκάδες παιδιά, μόνα τους ή σε παρέες, βυθισμένα σε κομπιούτερ και tablets. Εξω οι γονείς τους και οι γονείς των γονιών τους βόλταραν. Μέσα, τα νιάτα του χωριού ζούσαν σε μια δική τους, παράλληλη πραγματικότητα, η οποία δεν διασταυρωνόταν με την πραγματικότητα των δικών τους. Έβγαλα και εγώ την ταμπλέτα μου, ζήτησα τον κωδικό τού WiFi.

Κοίταξα προς το παράθυρο: η ορεινή φύση με καλούσε να βγω. Κοίταξα την οθόνη μου: κάτι πολύχρωμα πλασματάκια με καλούσαν να τα πετύχω με ένα μπαλόκι γεμάτο νερό. Βόλτα ή παιχνίδι; Ίδού η απορία. «Ντροπή», είπαμε, «για να ξεφύγουμε από τα κομπιούτερ ήρθαμε!». Βγήκαμε. Σκέφτομαι τώρα ότι ίσως να είμαστε η τελευταία γενιά που μάς απασχολούν τέτοια διλήμματα. Ότι ζούμε μια μοναδική τεχνολογική επανάσταση που μπορεί να μάς αλλάξει εντελώς. Αυτό με τρομάζει. Η πρόοδος όμως δεν πρέπει να με τρομάζει. Πρέπει;

ΥΓ.: Η διαφορά είναι πως εμείς που μεγαλώσαμε χωρίς WiFi και που η καθημερινότητά μας δεν αποτυπωνόταν καρέ-καρέ σε κοινωνικά δίκτυα, διατηρούμε (ίσως) ακόμα τις άμυνές

μας απέναντί τους. Εν αντιθέσει με τα σημερινά παιδιά, διαθέτουμε τον τρόπο να αποδράσουμε, έστω προσωρινά, από τον ψηφιακό μας εγκλεισμό...

Κείμενο 2

Σουλιώτης και Αρβανίτης

Το διήγημα είναι από το βιβλίο του Γιάννη Βλαχογιάννη «Μεγάλα Χρόνια: Τα παληκάρια τα παλιά», Νεοελληνική Βιβλιοθήκη, Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη, Αθήνα.

Στο Μεσολόγγι, το πικρό, που πολέμαγε νύχτα και μέρα, από τους πρώτους πούτρεξε βοήθειά του με τον Καραϊσκάκη, ήταν ο Κίτσος ο Τζαβέλας. Όταν αποφασίσανε να πατήσουν το στρατόπεδο τού Κιουταχή, κάθε παληκάρι συνεριζότανε¹ το γείτονά του στην παληκαριά. Έτσι κι' ο Κίτσος είχε έναν αντίμαχο αχώριστον από κοντά του' είχε τον Κιτσάκη, τ' όμορφο το Σουλιωτόπουλο, αγόρι δεκαέξι χρονών, πρωτοξαδέρφι από τη γενιά του. Για τον Κιτσάκη παιγνίδι ήταν ο πόλεμος. Χαρές μονάχα και γλυκειές λαχτάρες εύρισκε σ' αυτόν. Ήταν αγνό το παληκάρι, κ' ήταν άμαθο. Κ' ήτανε γραμμένο να χαθή από την αποκοτιά² του, που περνούσε κάθε σύνορο, και έφτανε την αψηφησιά³ τη θεία⁴ τού χαρομαγεμένου.

Μές' το πολεμικό το μάνισμά⁵ του, τραβώντας ίσα στον οχτρό τη νύχτα εκείνη, βρέθηκε ολομόναχος όξω από το τσαντίρι⁶ τού βεζίρη, ανάμεσα στους Αρβανίτες, που τον είχανε τρομάξει. Τότε ξύπνησε. Σαν πεινασμένα αγρίμια τον τριγύρισαν αυτοί. Και γελούσαν άσκημα. Μα η ομορφιά κ' η τρέλλα του έκοβε κάθε ορμή τους. Τα καριοφίλια⁷ γυρισμένα απάνω του σωπαίνανε.

- Δεν είσαι συ του Ζυγούρη Τζαβέλα το παιδί; Ρώτησε ο καπετάνος⁸ τους θαμάζοντάς τον.
- Πολεμάτε, εγώ είμαι! Είπ' ο Κιτσάκης, έτοιμος στο θάνατο.

---

¹ ανταγωνιζόταν

² τολμηρή, ριψοκίνδυνη ενέργεια

³ αδιαφορία και περιφρόνηση

⁴ θείκη

⁵ τρέλα, μανία

⁶ Η σκηνή, το κατάλυμα

⁷ όπλα της εποχής πριν και κατά την ελληνική επανάσταση

⁸ αρχηγός

- Ήτανε παληκάρι, ωρέ παιδί, μα εσύ θα τον περάσης... Κάποτε με γλύτωσε απ' το θάνατο' σύρε, γύρισε στη μάννα σου!

Ο Κιτσάκης όμως άναψε. Τόχε ντροπή να τού θυμάν⁹ τη μάννα του τέτοια στιγμή.

- Χτυπάτε, θα χτυπήσω! Είπε. Και 'τοιμάστηκε.
- Σύρε! Είπε ο Αρβανίτης.

Ανοίξαν τόπο να περάση. Κι έφυγε ο Κιτσάκης ντροπιασμένος. Ποτέ δεν πίστευε πως θάχε γι' αυτόν ο πόλεμος τέτοιο άξαφνο φαρμάκι. Αρβανίτης να τού χαρίση τη ζωή...

Δεν είχε ξεμακρύνει πολύ, κι ένα τουφέκι ακούστηκε. Κ' έπεσε σκοτωμένο το παληκαρόπουλο.

Μανισμένος¹⁰ ο καπετάνος ο Αρβανίτης τράβηξε το σπαθί, κι άρπαξε από τα μαλλιά τον άπιστο πούχε ρίξει.

- Γιατί τόκαμες; Άγριος τονέ ρώτησε.
- Έχασα κ' εγώ τον αδερφό μου...
- Πότε, κι' από ποιον;
- Στην Άμπλιανη¹¹... απ' τον ξάδερφό του, τον Κίτσο τον Τζαβέλα.

Με λύπη έβαλε ο Αρβανίτης το σπαθί στη θήκη.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Σε 70-80 λέξεις να αποδώσεις το θέμα τού Κειμένου 1 και τις θέσεις τού συγγραφέα σχετικά με αυτό.

---

⁹ Θυμίζουν (ιδιωματισμός)

¹⁰ Έξω φρενών, οργισμένος

¹¹ Πριν την Επανάσταση του 1821, η Άμπλιανη ήταν ο μεγαλύτερος οικισμός της Ευρυτανίας μετά το Καρπενήσι..

Μονάδες 10

2° υποερώτημα (μονάδες 10)

Σκοποί τού προλόγου σε ένα κείμενο είναι να εισαγάγει τον αναγνώστη στο θέμα και να κεντρίσει το ενδιαφέρον του. Πώς επιτυγχάνει τα παραπάνω ο συγγραφέας τού Κειμένου 1;

Μονάδες 10

3° υποερώτημα (μονάδες 15)

...«ταξιδεύω» ακόμα και αν παραμένω ακίνητος(1^η παράγραφος),

(την έχω πάθει πολλάκις... δεν υπάρχει περίπτωση να μπεις)(1^η παράγραφος),

για να ξεφύγουμε από τα κομπιούτερ ήρθαμε!(3^η παράγραφος).

Ποιον σκοπό υπηρετούν, κατά τη γνώμη σου, τα σημεία στίξης στο Κείμενο 1 στις παραπάνω περιπτώσεις, τα εισαγωγικά στην πρώτη, η παρένθεση στη δεύτερη και το θαυμαστικό στην τρίτη περίπτωση;

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ποια ηρωικά χαρακτηριστικά αποδίδει ο αφηγητής στο πρόσωπο τού Κιτσάκη; Ποιες σκέψεις και ποια συναισθήματα σου προκαλεί η θυσία του, δεδομένου ότι βρισκόταν περίπου στην ίδια ηλικία με αυτή που βρίσκεσαι εσύ σήμερα; Να αναπτύξεις την ερμηνεία σου σε 100-150 λέξεις.

Μονάδες 15